

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2021

Tarkastuslautakunta 6.5.2022

Valtuusto 30.5.2022

ARVIOINTIKERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tarkastuslautakunta	2
1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät.....	2
1.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat	3
2. Perussopimus ja terveydenhuoltolain määräykset	5
3. Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	6
3.1. Talousarvion toteutuminen	7
4. Yhtymävaltuusto ja tavoitteet.....	8
4.1. Prosesseihin kohdistuvat tavoitteet ja toimenpiteet	8
4.2. Asiakkaisiin kohdistuvat tavoitteet ja toimenpiteet.....	8
5. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	16
6. Sisäinen tarkastus	17
7. Henkilöstöön ja osaamiseen kohdistuvat tavoitteet ja toimenpiteet	17
8. Investoinnit.....	19
9. Muut havainnot	19
10. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen	22

ARVIOINTIKERTOMUS

1. Tarkastuslautakunta

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnan keskeisimpänä tehtävänä on valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi. Halutessaan tarkastuslautakunta voi tehdä lisäksi itsenäisiä tarkastuksia valitsemissaan kohteissa.

Säännökset, jotka ohjaavat tarkastuslautakunnan tehtäviä ovat:

- Kuntalain mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisimmistä tavoitteista
- Kuntalain mukaan hallitus antaa selvityksen valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa
- Kuntalain mukaan tarkastuslautakunta arvioi ovatko valtuuston talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, myös strategisten tavoitteiden osalta toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa. Uuden kuntalain mukaan tarkastuslautakunta voi ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen ja tuloksellisuuteen.
- Edelleen kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan on myös arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä alijäämän kattamiseen.
- Kuntalain 84 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain kuntayhtymän valtuustolle tilinpäätöksen yhteydessä luovutettavan arviointikertomuksen.

ARVIOINTIKERTOMUS

1.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat

Voimassa olevan hallintosäännön mukaan lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kolme muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Yhtymävaltuusto valitsi kokouksessaan 4.10.2021 § 37 tarkastuslautakunnan jäsenet Soiten viimeiselle valtuustokaudelle 2021–2022. Sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle 1.1.2023 alkaen.

Jäsen	Varajäsen
Tarja Palosaari pj. Kokkola	Manolis Huuki, Kannus
Johanna Järvelä vpj., Veteli	Tarja Tuominen, Veteli
Jorma Koski-Vähälä, Lestijärvi	Tapio Tuikka, Lestijärvi
Markku Luomala, Kaustinen	Tarja Harju-Karjula, Kokkola 29.11.2021 saakka Pirjo Urpilainen, Kokkola 30.11.2021 alkaen
Helena Broända, Kruunupyö	Leif Jakobsson, Kokkola

Vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut HT, JHT Tuula Ylikangas ja lautakunnan sihteerinä ja asioiden valmistelijana on toiminut JHTT Asko Vanhatupa BDO Auditor Oy:stä (tilitarkastusyhteisö).

Arvioinnin toteuttaminen

Soiten tarkastuslautakunta on kokoontunut tilikauden 2021 tavoitteiden arvioimiseen yhteensä kaksitoista kertaa.

1.11.2021, Soite hallintokeskus, Teams

Tarkastuslautakunta päivitti arviointisuunnitelman ja laati työohjelman tarkastusvuodelle 2021

15.11.2021, Soite hallintokeskus, Teams

Tarkastuslautakunta kuuli talousjohtaja Pasi Hämäläisen ajankohtaiskatsauksen taloudesta. Henkilöstöjohtaja Eija-Liisa Heikkilä kertoi henkilöstöhallinnon ajankohtaisista asioista.

3.12.2021, Soite hallintokeskus, Teams

Tarkastuslautakunta kuuli toimitusjohtaja Minna Korkiakoski-Västin katsauksen vuoden 2021 talousarvioin ja valtuuston asettamien tavoitteiden toteumasta sekä vuoden 2022 talousarvionäkymän esittelyn. Ajankohtaisia asioita perheiden palveluista esitteli toimialuejohtaja Andreas Blanco Sequeiros.

17.12.2021, Soite hallintokeskus, Teams

Tarkastuslautakunta kuuli katsaukset hoidon ja hoivan toimialuejohtajalta Ritva Jämsältä ja terveyden ja sairaanhoidon palveluista toimialuejohtaja Lotta Seppiseltä. Joh-tajaylilääkäri Pirjo Dabnell kertoi lautakunnalle ajankohtaisista asioista.

ARVIOINTIKERTOMUS

17.1.2022, Soite hallintokeskus, Teams

Tarkastuslautakunta siirtyi allekirjoittamaan pöytäkirjat sähköisesti. Opastuksen sähköiseen allekirjoitukseen antoi asiakirjanhallintopäällikkö/vastuualuejohtaja Sanna Löfström.

Vammaispalveluiden toimialuejohtaja Tanja Witick kertoi lautakunnalle vammaispalveluiden ajankohtaisista asioista. Talousjohtaja Pasi Hämäläinen antoi katsauksen johdon tuen ja tuotannollisista tukipalveluista. Lautakunta kävi läpi annetut sidonnaisuusilmoitukset ja päätti viedä ne valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunta kuuli tilintarkastajan väliraportin.

31.1.2022, Soite hallintokeskus, Teams

Tarkastuslautakunnalle antoivat katsaukset Kiinteistöosakeyhtiö H Seitsikon toimitusjohtaja Pekka Nevanperä, nuorisopsykiatrian palveluiden vastuualuejohtaja Jaakko Kosonen ja päihde- ja riippuvuuspalveluiden toimialuejohtaja Johanna Kotamäki.

7.3.2022, Soite hallintokeskus, Teams

Talousjohtaja Pasi Hämäläinen esitteli tilinpäätöksen vuodelta 2021. Tarkastuslautakunta aloitti arviointikertomuksen laatimisen.

28.3.2022, Soite hallintokeskus, Teams

Tarkastuslautakunta jatkaa arviointikertomuksen laatimista.

19.4.2022, Soite hallintokeskus, Teams

Tarkastuslautakunta jatkaa arviointikertomuksen laatimista.

29.4.2022, Teams

Tarkastuslautakunta jatkaa arviointikertomuksen laatimista.

4.5.2022, Teams

Tarkastuslautakunta jatkaa arviointikertomuksen laatimista.

6.5.2022, Soite hallintokeskus

Tarkastuslautakunta hyväksyi ja allekirjoitti arviointikertomuksen.

Arviointikertomuksen hyväksyminen, tilintarkastuskertomuksen käsittely, esitys valtuustolle tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä.

Lautakunta on kokouksissaan kuullut eri sektoreiden viranhaltijoiden katsauksia taloudesta, toiminnasta ja toiminnan kehittämisestä. Kuntayhtymän toimintoja arvioitiin lautakunnan kokousten yhteydessä järjestetyissä kuulemistilaisuuksissa.

Konserniin kuuluvista yhtiöstä kuultiin Kiinteistö Oy H Seitsikon toimitusjohtajan katsaus.

Tarkastuslautakunta perustaa vuoden 2021 arviointikertomuksensa edellä mainituissa kuulemistilaisuuksissa ja katselmuksissa tehtyihin havaintoihin, kuntayhtymän toimintakertomukseen ja valtuuston, hallituksen sekä lautakuntien pöytäkirjoihin ja muuhun viranhaltijoiden ja työntekijöiden tarkastuslautakunnalle toimittamaan materiaaliin sekä kuntalaisilta saatuun palautteeseen.

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina vuonna 2021 oli koko kuntayhtymän toiminta.

ARVIOINTIKERTOMUS

2. Perussopimus ja terveydenhuoltolain määräykset

PERUSSOPIMUS

2 § Tehtävät

Kuntayhtymän tehtävänä on järjestää jäsenkuntiansa puolesta alueensa väestölle yhdenvertaisilla periaatteilla lainsäädännön mukaiset laaja-alaiset sosiaali- ja terveyspalvelut.

Kuntayhtymä voi tuottaa sosiaali- ja terveyspalvelut

- 1) tuottamalla ne itse
- 2) 2) sopimuksin yhdessä toisen kunnan tai kuntayhtymän kanssa (kuntalaki (365/1995) § 76)
- 3) hankkimalla palveluja muilta palveluiden tuottajilta
- 4) antamalla palvelun käyttäjälle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) mukaisen palvelusetelin tai
- 5) muulla laissa säädetyllä tavalla.

3 § Palvelujen antaminen

Kuntayhtymä järjestää ja tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja ensisijaisesti henkilöille, joilla on kotikuntalain (201/1994) mukainen kotipaikka kuntayhtymän jäsen- ja osajäsenkunnassa, jollei laista tai erillisistä sopimuksista muuta johdu.

Palvelut toteutetaan väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä palvelujen käyttäjiä tukien asukkaiden itsenäistä arjessa selviytymistä. Järjestämisvastuuseen kuuluvat ehkäisevät, korjaavat ja hoitavat, kuntouttavat sekä muut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut yhtenäisenä kokonaisuutena.

4 § Jäsenkunnat

Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Halsua, Kannus, Kaustinen, Lestijärvi, Perho, Toholampi, Veteli, Kokkola ja Kruunupyö. Myöhemmin jäsenkunta.

ARVIOINTIKERTOMUS

Terveydenhuoltolain 1 luvun 10 §:n 1 mom. mukaan kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on järjestettävä terveydenhuollon palvelut sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisiksi kuin kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän asukkaiden hyvinvointi, potilasturvallisuus, sosiaalinen turvallisuus ja terveydentila sekä niihin vaikuttavien tekijöiden seurannan perusteella lääketieteellisesti, hammaslääketieteellisesti tai terveystieteellisesti arvioitu perusteltu tarve edellyttävät.

Kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on huolehdittava vastuullaan olevien asukkaiden palvelujen järjestämisestä ja saatavuudesta yhdenvertaisesti koko alueellaan.

Kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on järjestettävä terveydenhuoltopalvelut alueellaan lähellä asukkaita, paitsi jos palvelujen alueellinen keskittäminen on perusteltua palvelujen laadun turvaamiseksi.

3. Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Valtuustoon nähden sitovaksi on määritelty seuraavat tasot:

Valtuusto 29.11.2020 § 38

1. Toiminnalliset tavoitteet ja niihin liittyvät suoritemäärät koko kuntayhtymää koskevalla tasolla (BSC) sekä toiminnalliset muutokset toimialueetasolla.
2. Tuloslaskelmasta tilikauden tulos ja jäsenkuntalaskutuksen kokonaismäärä.
3. Investoinnit (kokonaismäärä, netto).
4. Rahoituslaskelma (sis. talousarviolainan enimmäismäärä)
5. Toiminnalliset muutokset toimialueetasolla (toimialueen toiminnalliset muutokset)

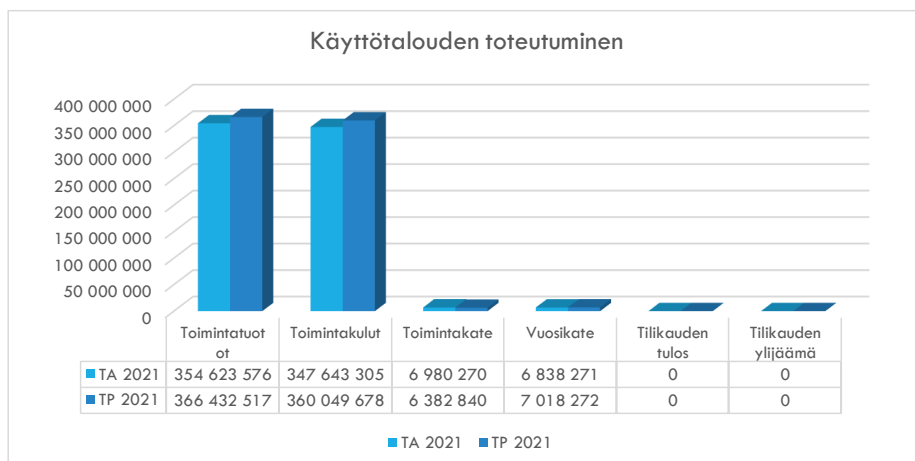
Soite on sosiaali- ja terveydenhuollon syvään toiminnalliseen integraatioon perustuva kuntayhtymä, jonka toiminta ja hallinto perustuvat seuraaviin strategisiin painopisteisiin:

1. Ennakoivat, yhdenvertaiset ja ehyet palveluketjut ihmisen tukena lähellä arkea.
2. Vahvat peruspalvelut ja päivystävä keskussairaala alueella.
3. Vaikuttavuutta monipuolisilla palveluilla ja taloudellisesti sekä inhimillisesti kestävillä rakenteilla.
4. Arvostettu ja osaava henkilöstö toiminnan perustana.

Kommentoimut [MH1]: päivitetty 26.3.2022

ARVIOINTIKERTOMUS

3.1. Talousarvion toteutuminen

Toimintatuottoja kertyi 11 808 941 € enemmän kuin talousarviossa. Valtion koronavastuksia on kirjattu toimintatuottoihin yhteensä 13,7 M€, jotka Soite haki jäsenkuntien suostumuksella. Jäsenkunnille palautettiin ennakoita 4,5 milj. M€.

Toimintakulut ylittyivät 12 406 373 € talousarvioon verrattuna ja vuosikatetta kertyi 597 431 € talousarviota vähemmän. Poistot olivat 359 755 € suuremmat kuin vuosikate. Rahastoja purettiin tilikauden tuloksen -359 755 € verran ja näin päädyttiin nollatulokseen.

Valtuusto päätti kokouksessaan 30.8.2021 § 27, ettei lisätalousarviolle ei ole tarvetta.

Kuntien laskutuksen osalta toiminta voidaan jakaa suoriteperusteisen hinnaston mukaan laskutettaviin palveluihin ja niin sanotun Numeruslaskutuksen piirissä oleviin palveluihin. Suoriteperusteisesti toteutettava laskutus perustuu siihen, että tuotteilla on ennalta päätetty hinta. Numeruslaskutuksen osalta toteutuneet kustannukset kohdistetaan jäsenkunnille valitun ajurin perusteella, mikä tarkoittaa pääsääntöisesti asiakkaiden tai käyntien määrää. Asiakaspalvelujen ostot kohdistetaan läpilaskutusperiaatteella potilaan kotikunnalle.

Jäsenkuntien keskinäisessä kustannusten jaossa huomioidaan suoriteperusteisen kustannuksen lisäksi potilaskohtainen kalliin hoidon tasaus sekä tilinpäätöksen yhteydessä tehtävä vuosittaisten suurten kokonaiskustannusten tasaus, jossa keskimääräistä kasvua 5 % suuremmat kasvut tasataan jäsenkuntien kesken asukasluvun suhteessa.

Tarkastuslautakunta

Yleisesti ottaen voidaan sanoa, että Soiten talous on kehittynyt suotuisaan suuntaan. Suurimpien kuntien sosiaali- terveydenhuollon tarvekioidut nettotoimintamenot €/asukas 01-08/2021 allittavat Soiteissa reilusti maan keskiarvon ollen 91 kun keskiarvo oli 100.

ARVIOINTIKERTOMUS

4. Yhtymävaltuusto ja tavoitteet

4.1. Prosesseihin kohdistuvat tavoitteet ja toimenpiteet

Kommentoitu [MH2]: päivitetty 26.3.2022

- Ehjä, katkeamaton sekä vaikuttava asiakas- ja potilaspolku
- Avohoidon ja -palveluiden sekä peruspalveluiden vahvistaminen
- Teknologisten ratkaisujen lisääminen palvelun tuottamisessa
- Hankkeet (TSOTEK ja RU) osa Soiten prosessien kehittämistä
- Tiedolla johtaminen

Tarkastuslautakunta

Potilaiden ohjautumisessa parannettavaa, uudistuva vastaanottoprosessi tuo parannusta asiaan. Erikoissairaanhoidon kuuluvia potilaita kierrätetään turhaan perusterveydenhoidon kautta tämä lisää kustannuksia.

4.2. Asiakkaisiin kohdistuvat tavoitteet ja toimenpiteet

- Asiakaslähtöinen toimintatapa ja avoin palveluhenkinen organisaatiokulttuuri
- Soiten palvelut löydetään ja saavutetaan yhä useammin etänä ja sähköisesti
- Asiakkaiden ja potilaiden osallisuuden lisääminen hoidossa ja palveluiden kehittämisessä

Tarkastuslautakunta

Erityisesti iäkkäiden ihmisten on vaikea sukuloida palveluviidakossa. Optimoinnin ja viranhaltijoiden yhteistyön lisääminen asiakkaan/omaisten kanssa parantaisi laatua ja tehokkuutta ikäihmisten hoitoa koskevissa päätöksissä.

ARVIOINTIKERTOMUS

4.3. Hoito ja hoiva

Toiminta-ajatus

Hoidon ja hoivan palvelut tuotetaan yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan laadukkaasti ja asiakkaan itsemääräämisoikeutta kunnioittaen. Palvelut tukevat itsenäistä selviytymistä, osallisuutta ja toimintakykyä.

Talouden toteutuminen

Tuloslaskelma	Tot 1-12/2020	% lv	Tot 1-12/2021	% lv	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot yhteensä	95 304 267,86		96 578 673,63		1 274 405,77	101,3%
Palkat ja palkkiot	-39 996 797,61	-42,0%	-38 784 528,94	-40,2%	1 212 268,67	97,0%
Henkilöstösivukulut	-8 719 096,45	-9,1%	-8 629 981,88	-8,9%	89 114,57	99,0%
Asiakaspalvelujen ostot	-10 999 435,10	-11,5%	-15 533 806,26	-16,1%	-4 534 371,16	141,2%
Muiden palveluostot	-8 889 954,52	-9,3%	-8 735 324,69	-9,0%	154 629,83	98,3%
Aineet, tarv ja tavarat	-2 512 589,96	-2,6%	-2 221 908,29	-2,3%	290 681,67	88,4%
Avustukset	-3 506 603,03	-3,7%	-3 497 970,46	-3,6%	8 632,57	99,8%
Muut toimintakulut	-6 497 426,59	-6,8%	-5 792 542,33	-6,0%	704 884,26	89,2%
Ulkoiset kulut	-81 121 903,26	-85,1%	-83 196 062,85	-86,1%	-2 074 159,59	102,6%
Sisäiset kulut	-14 128 258,66	-14,8%	-13 365 247,79	-13,8%	763 010,87	94,6%
Toimintakulut yhteensä	-95 250 161,92	-99,9%	-96 561 310,64	-100,0%	-1 311 148,72	101,4%
Toimintakate	54 105,94	0,1%	17 362,99	0,0%	-36 742,95	32,1%
Rahoitustuotot ja -kulut yht	-1 699,77	0,0%	11 522,04	0,0%	13 221,81	-677,9%
Poistot ja arvonalentumiset	54 859,15	0,1%	-28 885,03	0,0%	-83 744,18	-52,7%
Yli-/Alijäämä	0,00		0,00		0,00	

Asiakaspalveluiden ostot ovat kasvaneet 4,5 M€ (141,2 %). Tilikauden aikana on muutettu kaksi tehostetun palveluasumisyksikköä ostopalveluiksi. Muutos vähensi henkilöstökuluja 2020 vuodesta 1,2 M€ (97 %).

Koronan vaikutus

Toimintavuosi on ollut epävakaa koronasta ja pahenevasta henkilöstöpulasta johtuen. Henkilöstöä siirretty esim. kotihoitoon ja rokotustoimintaan. Hoitovelka näkyy toimialueella suurempana palvelujen kysyntänä verrattuna vuoteen 2020.

Korona on aiheuttanut lisätyötä näytteenottoon liittyen, sekä karensien tuomien henkilöstöjärjestelyjen muodossa.

Sisäinen valvonta

Talous

- Säännöllinen läpikäynti johtoryhmässä- toimialue- palvelualue-
- Vastuualuetasolla vastuualuejohtaja

Toiminnan seuranta

- Päätösluetteloiden tarkastus: esimies tarkastaa alaisensa päätökset kuukausittain
- Hankintojen seuranta haasteellista. Hankinta osaamista lisättävä vastuu- ja palvelualueetasolla
- Päätösten hyväksyntä – heikkous; onko kaikki aiheelliset päätökset tehty?

ARVIOINTIKERTOMUS

Laadun seuranta

- Palautteet, asiakasraadit
- Muistutukset ja kantelut
- Auditointipalautteet ja kehittämissuunnitelmat. Lisänäytöt
- Osallisuus – yhdessä asiakkaiden kanssa suunnittelu - yksikkötaso - toimialue-taso
- Varsinkin ostopalveluiden asiakaspalautteen kerääminen vaikeaa

Kehitetty strategisten tavoitteiden mukaisesti lisäämällä kotiin järjestettäviä palveluja ja hyödyntäen teknologisia ratkaisuja.

Kotona asuvien >75-vuotiaiden osuus vaihteli Halsuan 89,1%:sta Toholammin 93,5%:iin. Väestöpohjaltaan pienissä kunnissa muutaman asiakkaan tilanne vaikuttaa merkittävästi peittävyyslukujen määrittymiseen. Erilaisia tukipalveluita käyttävien ikäihmisten määrä jatkaa kasvuaan. Teknologiset ratkaisut ovat hyviä apuvälineitä, mutta eivät voi korvata hoitajien henkilökohtaista hoitoa, joka tukee vanhusten ja muistisairaiden terveyttä ja fyysistä turvallisuutta.

Tarkastuslautakunta

kiinnittää huomiota Soiten arvojen mukaiseen tavoitteeseen ihminen keskiössä. Toimiiko strategisten painopisteiden tavoite ehyestä palveluketjusta asiakkaille ja heidän omaisilleen? Huomiota tulisi kiinnittää erityisesti kotihoidon palveluiden piirissä olevien muistisairaiden osalta siihen, että henkilökunnan vaihtuvuus olisi mahdollisimman vähäistä.

ARVIOINTIKERTOMUS

4.4. Terveyden ja sairaanhoidon palvelut

Toiminta-ajatus

Kustannusvaikuttavien ja laadukkaiden terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toteuttaminen ihmisläheisesti, moniammatillisesti ja kotona pärjäämistä tukien.

Talouden toteutuminen

Tuloslaskelma	Tot 1-12/2020	% lv	Tot 1-12/2021	% lv	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot yhteensä	161 406 206,36		170 101 773,37		8 695 567,01	105,4 %
Palkat ja palkkiot	-52 238 111,02	-32,4 %	-55 303 308,99	-32,5%	-3 065 197,97	105,9 %
Henkilöstösivukulut	-11 049 071,91	-6,8 %	-11 961 955,75	-7,0%	-912 883,84	108,3 %
Asiakaspalvelujen ostot	-17 838 004,34	-11,1 %	-19 108 291,49	-11,2%	-1 270 287,15	107,1 %
Muiden palvelu ostot	-20 437 140,25	-12,7 %	-22 295 292,84	-13,1%	-1 858 152,59	109,1 %
Aineet, tarv ja tavarat	-18 897 824,17	-11,7 %	-20 112 425,74	-11,8%	-1 214 601,57	106,4 %
Avustukset	-2 393,50	0,0 %	-6 051,91	0,0%	-3 658,41	252,8 %
Muut toimintakulut	-2 456 328,44	-1,5 %	-2 939 805,74	-1,7%	-483 477,30	119,7 %
Ulkoiset kulut	-122 918 873,63	-76,2 %	-131 727 132,46	-77,4%	-8 808 258,83	107,2 %
Sisäiset kulut	-32 594 805,12	-20,2 %	-37 211 458,68	-21,9%	-4 616 653,56	114,2 %
Toimintakulut yhteensä	-155 513 678,75	-96,3 %	-168 938 591,14	-99,3%	-13 424 912,39	108,6 %
Toimintakate	5 892 527,61	3,7 %	1 163 182,23	0,7%	-4 729 345,38	19,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut yht	-7 356,65	0,0 %	-1 010,95	0,0%	6 345,70	13,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 622 027,32	-1,0 %	-1 809 053,63	-1,1%	-187 026,31	111,5 %
Yli-/Alijäämä	4 263 143,64	2,6 %	-646 882,35	-0,4%	-4 910 025,99	-15,2 %

Ulkoiset kulut ovat kasvaneet 8,8 M€ verrattuna vuoteen 2020. Suurin nousu on ollut henkilöstökuluissa 3,9 M€ (39,5 %). Toimialueen alijäämä oli 646 882,35 €.

Koronan vaikutus

Näytteenotto, tartunnan jäljitystyö sekä koronarokotukset ovat vaatineet runsaasti lisäresursseja. Suojainkulut, suun terveydenhuollon jonojen purkua oman henkilökunnan lisätyönä sekä vuokratyövoimalla.

Toimialueen vuotta 2021 on leimannut vahvasti korona, tiettyjen alojen jatkuva lääke-ripula, sekä edelleen paheneva valtakunnallinen hoitajapula. Pandemian hoito on vaatinut yksiköiden vahvaa yhteistyötä sekä henkilöstön siirtymistä uusiin tehtäviin. Kehittäminen on kohdistunut ensisijaisesti koronatoimiin.

Tarkastuslautakunta

Terveyskeskuspalvelut toimivat, mutta haasteena on edelleen pysyvien lääkäreiden ja muun hoitohenkilökunnan riittävä määrä alueella. Lääkäreiden pysyvyys olisi tavoiteltavaa myös asiakasnäkökulmasta. Hammashoidon puolella on muodostunut koronan aikana pitkiä jonoja. Palvelusetelin käyttöönotto on lyhentänyt jonoja ja tuonut säästöjä. Hammashoitoa on tehostettu, niin että yhdellä hoitokerralla tehdään useampia toimenpiteitä.

ARVIOINTIKERTOMUS

4.5. Johdon tuki ja tuotannolliset tukipalvelut

Toiminta-ajatus

Tukipalvelut tukevat ja mahdollistaa kuntayhtymän muita tulosalueita ja toimintayksiköitä tuottamaan korkealaatuisia ja vaikuttavia sosiaali- ja terveystaloudellisesti ja vaikuttavasti asiakkaille sekä potilaille. Toimialue koostui vuonna 2021 henkilöstöpalveluiden, talous- ja hallintopalveluiden, tietohallinnon sekä tilat ja tekniset palvelut -palvelualueista.

Talouden toteutuminen

Tuloslaskelma	Tot 1-12/2020	% lv	Tot 1-12/2021	% lv	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot yhteensä	51 121 015,49		52 746 165,76		1 625 150,27	103,2 %
Palkat ja palkkiot	-19 860 783,29	-38,9 %	-20 139 661,11	-38,2%	-278 877,82	101,4 %
Henkilöstösivukulut	-4 260 816,35	-8,3 %	-4 383 411,08	-8,3%	-122 594,73	102,9 %
Muiden palveluostot	-9 979 270,67	-19,5 %	-10 987 153,01	-20,8%	-1 007 882,34	110,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 647 176,75	-9,1 %	-4 975 219,79	-9,4%	-328 043,04	107,1 %
Muut toimintakulut	-3 352 291,33	-6,6 %	-2 374 134,66	-4,5%	978 156,67	70,8 %
Ulkoiset kulut	-42 100 338,39	-82,4 %	-42 859 579,65	-81,3%	-759 241,26	101,8 %
Sisäiset kulut	-4 025 871,52	-7,9 %	-4 411 371,50	-8,4%	-385 499,98	109,6 %
Toimintakulut yhteensä	-46 126 209,91	-90,2 %	-47 270 951,15	-89,6%	-1 144 741,24	102,5 %
Toimintakate	4 994 805,58	9,8 %	5 475 214,61	10,4%	480 409,03	109,6 %
Rahoitustuotot ja -kulut yht	-144,82	0,0 %	19 805,89	0,0%	19 950,71	-13676,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 994 661,09	-9,8 %	-5 495 020,50	-10,4%	-500 359,41	110,0 %
Yli-/Alijäämä	-0,33	0,0 %	0,00	0,0%	0,33	0,0 %

Ulkoisista kuluista muiden palveluiden ostot kasvoivat 1 M€ (110,1 %) ja muissa toimintakuluissa kulut vähenivät 0,978 M€ (70,8 %) 2020 vuoteen verrattuna.

Koronan vaikutus

Vuonna 2021 koronaepidemian jatkuminen on vakiinnuttanut etätyöskentelyn osana normaalia työskentelyä.

Hyvinvointialueen valmistelutyöt alkoivat kesällä 2021 ja jatkuvat koko vuoden 2022 ajan. Valmistelutyöihin ja niihin liittyviin hankkeisiin kohdistuu merkittävästi Soiten tukipalveluiden työpanosta, mikä hidastaa tukipalveluiden kehittämistyötä.

4.6. Vammaispalvelut

Toiminta-ajatus

Vammaispalvelut tuottavat asiakkaidensa palvelut tasavertaisesti, laadukkaasti ja asiakkaan itsemääräämisoikeutta kunnioittaen. Palvelut tukevat itsenäistä selviytymistä ja toimintakykyä sekä vähentävät esteitä normaaliin elämään. Tavoitteena on mahdollisuus toimia itsenäisinä, omasta elämästä päättävänä kansalaisina. Vammaispalvelua toteutetaan ensisijaisesti peruspalveluina, joita täydennetään tarvittaessa erityispalveluilla.

ARVIOINTIKERTOMUS

Toiminnan toteutuminen

Vammaispalveluissa oli ongelmia pysyä käsittelyajoissa suuresta hakemusmäärästä ja vaihdelleesta henkilöstötilanteesta johtuen. Lainmukaiset käsittelyajat eivät kaikilta osin toteutuneet, mutta tilanne parani loppuvuotta kohden. Asumispalveluissa tapahtui vuoden aikana paljon muutoksia. Uusia palveluyksiköjä suunniteltiin ja vanhojen osalta tuli muutostarpeita.

Asiakaspalautteiden keskiarvo koko toimialueella nousi edellisistä vuosista, keskiarvo nyt 4,7 (2019 & 2020: 4,5). Sairauspoissaolojen määrä on laskenut edellisestä vuodesta, vuonna 2021 17,7. (vuonna 2020 22,1/hvt, 2019 20,4/hvt, 2018 16,8/hvt)

Kaikki toiminnanmuutokset ovat toteutuneet tai ovat työn alla.

Talouden toteutuminen

Tuloslaskelma	Tot 1-12/2020	% lv	Tot 1-12/2021	% lv	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot yhteensä	34 244 419,51		36 626 291,84		2 381 872,33	107,0 %
Palkat ja palkkiot	-7 761 035,94	-22,7 %	-8 562 354,74	-23,4%	-801 318,80	110,3 %
Henkilöstösivukulut	-1 924 743,66	-5,6 %	-2 095 310,01	-5,7%	-170 566,35	108,9 %
Asiakaspalvelujen ostot	-13 191 081,42	-38,5 %	-13 834 266,92	-37,8%	-643 185,50	104,9 %
Muiden palvelu ostot	-2 559 455,27	-7,5 %	-2 645 816,32	-7,2%	-86 361,05	103,4 %
Aineet, tarv ja tavarat	-475 443,72	-1,4 %	-432 707,19	-1,2%	42 736,53	91,0 %
Avustukset	-2 991 206,52	-8,7 %	-3 321 208,87	-9,1%	-330 002,35	111,0 %
Muut toimintakulut	-1 609 607,04	-4,7 %	-1 678 167,70	-4,6%	-68 560,66	104,3 %
Ulkoiset kulut	-30 512 573,57	-89,1 %	-32 569 831,75	-88,9%	-2 057 258,18	106,7 %
Sisäiset kulut	-3 700 239,09	-10,8 %	-4 261 276,67	-11,6%	-561 037,58	115,2 %
Toimintakulut yhteensä	-34 212 812,66	-99,9 %	-36 831 108,42	-100,6%	-2 618 295,76	107,7 %
Toimintakate	31 606,85	0,1 %	-204 816,58	-0,6%	-236 423,43	-848,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut yht	18,19	0,0 %	853,71	0,0%	835,52	4693,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-12 268,51	0,0 %	-2 886,50	0,0%	9 382,01	23,5 %
Yli-/Alijäämä	19 356,53	0,1 %	-206 849,37	-0,6%	-226 205,90	

Henkilöstökulut ovat kasvaneet 29,1 % ja asiakaspalveluiden ostot 37,8 %. Toimintakate jäi negatiiviseksi - 206 849,37 €.

Koronan vaikutus

Vammaispalveluissa yleisesti ottaen palvelujen käyttö väheni ja toiminnassa jouduttiin tekemään erilaisia erikoisjärjestelyitä. Digivälineitä otettiin käyttöön etäkäyntien ja yhteydenpidon mahdollistamiseksi. Koronarajoituksista asiakkaat eivät ole voineet käyttää kaikkia palveluja tai he jättivät oma-aloitteisesti käyttämättä esim. kuljetuspalveluiden käyttömäärät olivat 26,5 % pienemmät kuin normaalit (verrattuna vuoteen 2019).

Pandemian aiheuttamaa viivettä palveluihin siirtymisessä. Tämä todennäköisesti tarkoittaa sitä, että tulevaisuudessa voi olla seurauksena suuri palvelutarpeiden kasvu, jos asioita ei ole selvitetty ajoissa eikä asianmukaisia palveluita ole voitu tarjota oikeaan aikaan.

Koulutuksia järjestettiin etänä. Ajantasaisen ohjeistuksen ja perehdytyksen merkitys korostui sekä suomen että ruotsin kielellä. Koronasta johtuvia suoria lisäkustannuksia toimialueelle kertyi vuoden aikana noin 270 000 €. Vammaispalveluiden osalta laadittiin eduskunnan oikeusasiamiehelle selvitys korona-ajan toimista.

ARVIOINTIKERTOMUS

Sisäinen valvonta

- Valvonnan kohteissa tehdään yhteistyötä, neuvontaa
- Tavoite on, että asiakkaat saavat tarpeisiinsa nähden hyvä ja turvallisen hoidon sekä palvelun
- Tarkoitus on, että valvonta koetaan turvalliseksi ja toimintaa kehittäväksi yhteistyöksi
- Pyritään ennakoimaan tilanteita ja kehoitetaan yksiköiden esimiestä sekä henkilöstöä ottamaan yhteyttä, jos on hankaluuksia hyvän hoidon toteuttamisessa. Matala kynnyks.
- Ongelmia ratkotaan yhdessä, ei syyllistetä!
- Avoin yhteistyö mm. Aluevalvontaviraston kanssa

Talous

- Säännöllinen läpikäynti johtoryhmässä- toimialue- palvelualue-
- Vastuualuetasolla vastuualuejohtaja – käytössä seurantalomake
- Kassatarkistukset
- Oma sisäisen valvonnan ohje edelleen käytössä

Toiminnan seuranta

- Päätösluetteloiden tarkistus: esimies tarkistaa alaisensa päätökset kuukausittain
- Hankintojen seuranta haasteellista. Hankinta osaamista lisättävä vastuu- ja palvelualueetasolla

4.7. Lasten ja nuorten psykiatrian tilannekatsaus

Toiminta-ajatus

Perheiden palvelujen tehtävänä on edistää lasten, nuorten, aikuisten ja perheiden terveyttä, hyvinvointia ja osallisuutta laadukkailla, joustavilla ja moniammatillisilla palveluilla yhteistyössä yksilöiden, perheiden ja heidän läheistensä kanssa.

Talouden toteutuminen

Tuloslaskelma	Tot 1-12/2020	% lv	Tot 1-12/2021	% lv	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot yhteensä	7 181 510,70		7 204 377,78		22 867,08	0,3 %
Palkat ja palkkiot	-2 601 877,42	-36,2 %	-2 762 267,53	-38,3%	-160 390,11	6,2 %
Henkilöstösivukulut	-548 878,78	-7,6 %	-587 657,73	-8,2%	-38 778,95	7,1 %
Asiakaspalvelujen ostot	-964 656,51	-13,4 %	-371 226,49	-5,2%	593 430,02	-61,5 %
Muiden palvelusten ostot	-1 032 956,70	-14,4 %	-1 280 858,27	-17,8%	-247 901,57	24,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-95 232,21	-1,3 %	-91 507,11	-1,3%	3 725,10	-3,9 %
Muut toimintakulut	-18 451,86	-0,3 %	-20 968,33	-0,3%	-2 516,47	13,6 %
Ulkoiset kulut	-5 262 053,48	-73,3 %	-5 114 485,46	-71,0%	147 568,02	-2,8 %
Sisäiset kulut	-1 566 194,91	-21,8 %	-2 007 502,36	-27,9%	-441 307,45	28,2 %
Toimintakulut yhteensä	-6 828 248,39	-95,1 %	-7 121 987,82	-98,9%	-293 739,43	4,3 %
Toimintakate	353 262,31	4,9 %	82 389,96	1,1%	-270 872,35	-76,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut yht	-26,05	0,0 %	-31,07	0,0%	-5,02	19,3 %
Yli-/Alijäämä	353 236,26	4,9 %	82 358,89	1,1%	-270 877,37	-76,7 %

Ulkoiset kulut pienenevät 0,147 M€ (2,8 %) omaa. Toiminnan ylijäämä vuoteen 2020 pieneni 0,271 € (76,7 %).

ARVIOINTIKERTOMUS

Koronan vaikutus

Koronaepidemian vaikutus lasten ja nuorten hyvinvointiin on ollut merkittävän iso ja koko ajan kasvava myös Soiten alueella. Tämä heijastuu myös lastensuojeluun. Jo ennen koronaa ollut pula esimerkiksi psykiatreista ja psykologeista on jatkunut edelleen. Tämä on vaikeuttanut erityisesti lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden tuottamista ja palveluiden takaamiseksi on jouduttu turvautumaan ostopalveluihin. Lähe-temäärien sekä käyntien kasvu on aiheuttanut painetta palveluiden tuottamiselle. Palveluita on kehitetty ja tuettu kouluterveydenhuollon henkilöstöä kouluttamalla.

Palveluiden tuottamisen paineista ja asiakasmäärien kasvusta huolimatta henkilöstö on ollut motivoitunutta sekä työhönsä sitoutunutta ja samalla sairauspoissaolot ovat vähentyneet huomattavasti.

4.8. Päihde- ja riippuvuuspalveluiden katsaus

Toiminta-ajatus

Päihdehuolto on lakisäätelistä toimintaa, jolla:

- ehkäistään ja vähennetään päihdyttävien aineiden (alkoholin, huumeiden ja lääkkeiden) väärinkäyttöön liittyviä sosiaalisia, psyykkisiä ja fyysisiä haittoja sekä
- edistetään ongelmakäyttäjien ja heidän läheistensä toimintakykyä ja turvallisuutta

Päihdetyöntekijä auttaa päihdeongelmaisia ja heidän läheisiään erilaisissa päihde-, huume-, lääke- ja peliriippuvuuksissa. Palvelut ovat asiakkaan tukemista, neuvomista ja ohjaamista eri sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin ja avohuollon tukitoimiin, joita annetaan avun, tuen ja hoidon tarpeen perusteella. Palveluja voi käyttää päihdeongelmainen itse sekä hänen läheisensä.

EU-direktiivin mukaisen päihderiippuvuuden arvioinnin ajokelpoisuuden varmistamiseksi suorittaa päihdehuollon työntekijä yhteistyössä lääkärin kanssa.

ARVIOINTIKERTOMUS

Talouden toteutuminen

Tuloslaskelma	Tot 1-12/2020	% lv	Tot 1-12/2021	% lv	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot yhteensä	3 308 620,86		3 202 545,23		-106 075,63	-3,2 %
Palkat ja palkkiot	-1 120 256,25	-33,9 %	-1 166 882,67	-36,4%	-46 626,42	4,2 %
Henkilöstösivukulut	-238 627,32	-7,2 %	-248 793,08	-7,8%	-10 165,76	4,3 %
Asiakaspalvelujen ostot	-972 811,96	-29,4 %	-756 056,06	-23,6%	216 755,90	-22,3 %
Muiden palvelujen ostot	-239 878,32	-7,3 %	-291 634,99	-9,1%	-51 756,67	21,6 %
Aineet, tarv ja tavarat	-196 805,52	-5,9 %	-257 617,45	-8,0%	-60 811,93	30,9 %
Muut toimintakulut	-12 270,34	-0,4 %	-32 137,83	-1,0%	-19 867,49	161,9 %
Ulkoiset kulut	-2 780 649,71	-84,0 %	-2 753 122,08	-86,0%	27 527,63	-1,0 %
Sisäiset kulut	-527 971,15	-16,0 %	-449 387,48	-14,0%	78 583,67	-14,9 %
Toimintakulut yhteensä	-3 308 620,86	-100,0 %	-3 202 509,56	-100,0%	106 111,30	-3,2 %
Toimintakate	0,00	0,0 %	35,67	0,0%	35,67	
Rahoitustuotot ja -kulut yht	0,00	0,0 %	-35,67	0,0%	-35,67	
Yli-/Alijäämä	0,00	0,0 %	0,00	0,0%	0,00	

(lähde: Unit 4 raportti)

Verrattuna 2021 tilikautta edelliseen tilikauteen kulut ovat lähes samalla tasolla.

Tarkastuslautakunta

kiinnittää huomioita toimialan vähäiseen käsittelyyn tilinpäätöskertomuksessa. Olisi kaivattu selkeämpää tietoa taloudesta, koronan vaikutuksista ja sisäisestä valvonnasta.

5. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

- sisäisen valvonnan ohje (hallitus 15.6.2009)
- sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet (valtuusto 23.5. 2016)
- riskienhallintapolitiikka (Soiten johtoryhmä 12.1.2021)

Toimialuejohtajat tekevät kuukausittain päätöksiä sisäisen valvonnan toteuttamisesta viranhaltijapäätösten osalta. Johtavien viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset tuodaan kuukausittain hallitukselle tiedoksi.

Toimialueittain valmisteltavissa osavuosisikatsauksissa hallitus arvioi neljännesvuositain toiminnan tilaa neljän BSC-lähtöisen ja valtuustotasolla määritellyn tavoitenäkökulman kautta.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta raportoidaan osavuosisikatsauksittain ja arvioidaan erikseen ja erityisesti toimialueittain järjestettävässä johdon katselmuksessa kevään tapaamisissa. Syksyn toiminta- ja taloussuunnitteluun painottuvassa johdon katselmuksessa sekä suunnitteluprosessissa tarkastellaan resurssien riittävyyttä suhteutettuna todettuihin riskitekijöihin.

Kuntayhtymän vakuustoittoiminnan hallinnoinnissa käytetään ns. meklaritoimintaa. Sisäistä valvontaa ja riskien arviointia tukevat sekä tarkastuslautakunta että tilintarkastaja. Työskentely on hyvin vuorovaikutteista ja vahvasti preventiivistä.

ARVIOINTIKERTOMUS

Kokonaisturvallisuuden riskienarvioinnissa ja hallinnassa käytetään Laatuportti-ohjelmistossa olevaa riskienhallinta osiota. Vastuualueet tekevät kokonaisturvallisuuden riskiarvioinnin kerran vuodessa. Saadut tulokset ovat hyödynnettävissä vastuualue, palvelualue ja toimialue tasolla jokapäiväisessä toiminnassa ja johtamisessa. Tuloksista tehdään myös yhteenveto Soiten johtoryhmälle, joka valitsee tulosten perusteella vuosittain toiminnan kehittämiseksi ja laadun parantamiseksi. Haitta- ja vaaratapahtumailmoitusten osalta on siirrytty myös käyttämään Laatuporttia.

Tarkastuslautakunnan havainto:

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota sisäisen valvonnan ohjeeseen, joka on ollut voimassa vuodesta 2009. Tarkastuslautakunta suosittelee kiinnittämään huomiota ohjeistuksen ajantasaisuuteen. Lisäksi eri toimialat voisivat tarkemmin raportoida sisäisestä valvonnasta ja sisäisestä tarkastuksesta. Tarvittaisiin enemmän konkretiaa.

6. Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on toteutettu kuntayhtymän omana toimintana vuoden 2021 alusta alkaen. Tehtävä on vakinaistettu vuoden 2021 lopulla. Sisäisen tarkastuksen perustana toimii hallituksen hyväksymä sisäisen tarkastuksen toimintaohje. Sisäisen tarkastuksen keskeinen tavoite on varmistaa, käyttääkö kuntayhtymän linjajohto sisäistä valvontaa välineenä kohtuullisen varmuuden hankkimiseksi tavoitteiden saavuttamisessa.

Sisäisen valvonnan asianmukaisuutta valvotaan jatkuvasti erikseen valituilla painopistealueilla. Painopistealueet määritellään vuosittain hallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelmassa. Organisaation koko ja toiminnan laajuus huomioiden sisäistä tarkastusta varten on perustettu sisäisen tarkastajan virka. Näin ollen sisäinen tarkastus on saatu selkeästi erotettua ulkoisesta tarkastuksesta omaksi toiminnaksi ja siihen käytettävän työpanoksen määrää on saatu kasvatettua. Muutoksessa on huomioitu myös tuleva hyvinvointialue, jossa sisäinen tarkastus on lakisääteinen toiminto.

7. Henkilöstöön ja osaamiseen kohdistuvat tavoitteet ja toimenpiteet

Kommentoimut [MH3]: päivitetty 26.3.2022

Henkilöstökulut olivat 184,4 M€, jotka ylittivät talousarvion 4,3 M€ (+3,0 %). Vuoden 2020 kuluihin verrattuna henkilöstökulut ylittyivät 5,8 M€ (+4,0 %).

Henkilöstökulut	TA 2021	TP 2021	TP 2020
Palkat ja palkkiot	146 826 029	151 144 176,11	145 297 456,85
Eläkekulut	26 279 037	27 404 454 18	26 575 077,16
Muut henkilösivukulut	5 044 110	5 913 873,42	4 928 773,26
Yhteensä	178 149 176	184 462 503,71	178 801 307,27

ARVIOINTIKERTOMUS

Henkilöstöä oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 3917. Henkilöstöstä n. 86 % naisia ja 14 % miehiä. Henkilöstön ikärakenne on vähän alle keskimäärin kunta-alalla työskenteleviin. Hoito ja hoiva puolella on keski-ikä korkein. Ikäjakauma on aika tasainen.

Lakisääteisiin poissaoloihin ja sairauspoissaoloihin ei ole tullut juuri muutoksia edellisiin vuosiin verrattuna. Sen sijaan koulutusvapaat, palkalliset ja palkattomat kuntoutusvapaat, yksityisasioiden vuoksi otetut virka- ja työvapaat ja opintovapaat ovat lisääntyneet edellisestä vuodesta.

Työhyvinvointikysely henkilöstölle toteutettiin keväällä 2021. Tietoa kerättiin keskeisistä aihealueista: työn sujuminen, työtehtävät ja omat voimavarat sekä esihenkilön ja työnantajan toiminta. Saadut tulokset olivat pääsääntöisesti parempia kuin Keva:n valitsemien erikoissairaanhoidon verrokkiorganisaatioiden tulokset. Soitea suosittelee työnantajana 79 % (verrokeilla 68,4 %).

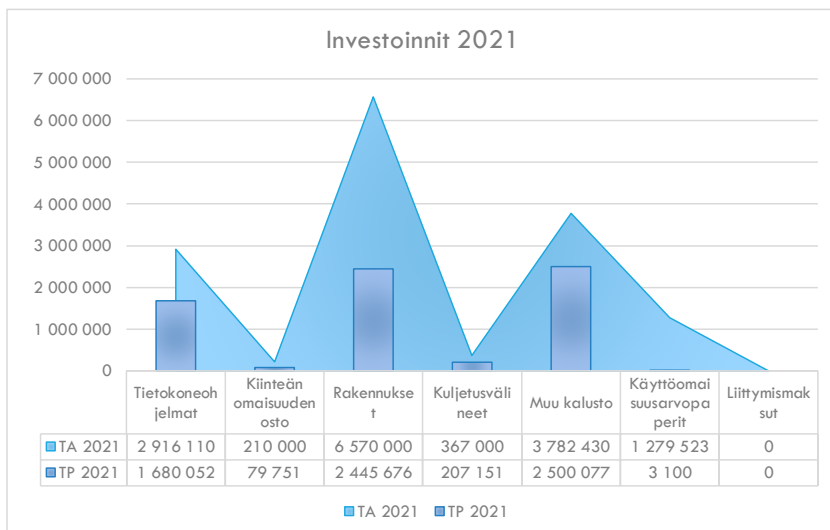
Lääkäreiden rekrytointitilanne on edelleen haasteellista, jota pandemia on saattanut pahentaa. Erityisen haasteellista on löytää erikoisosajia esim. puheterapeutteja, psykologeja, terveyskeskuslääkäreitä ja sosiaalityöntekijöitä.

Sairaanhoitajia rekrytointi on onnistunut suhteellisen hyvin vakituisiin työsuhteisiin. Pitkiin sijaisuuksiin rekrytointi on vaikeutunut ja lyhytaikaisiin sijaisuuksiin on ollut haastavampaa löytää tekijöitä kuin aikaisempina vuosina. Lähihoitajien rekrytointi on ollut haasteellista etäämmällä maakunnissa, jossa lähihoitajapula alkaa jo näkymään. Henkilöstöresurssija on käytetty tehokkaammin kuin vuonna 2020 (korona).

ARVIOINTIKERTOMUS

8. Investoinnit

Kommentoitu [MH4]: 26.3.2022 - TP kirja s. 93/118

Tarkastuslautakunta

Talousarviossa investointeihin oli varattu 15,1 M€, josta käytettiin 6,9 M€. Talousarviorahaa käytettiin vähiten rakennuksiin, josta jäi käyttämättä 4,1 M€.

9. Muut havainnot

Havaintojen tiivistelmä:

1. Korona vaikutti kaikkiin Soiten toimialueisiin ja kaikkiin asiakasryhmiin mutta erityisesti vanhuksiin ja lapsiin. Epävarmuutta on aiheuttanut myös pahentunut henkilöstöpula. Henkilöstön jaksaminen on ollut lujilla. Hoitovelka näkyy suurempana palvelujen kysyntänä verrattuna vuoteen 2020. Lopulliset kustannukset koronasta tulevat todennäköisesti selville vasta pitkällä aikavälillä.
2. Hyvinvointialueen toiminta käynnistyy 1.1.2023. Suunnittelu ja valmistelu ovat vaatineet huomattavaa työpanosta erityisesti Soiten hallinnon henkilöstöltä. Lisäresursseja tähän ei kuitenkaan ole juuri ollut. Katse on nyt tulevaisuuteen, joten Soiten kehittäminen on pakostakin jäänyt vähemmälle.

ARVIOINTIKERTOMUS

3. Kuntayhtymän toiminnalle oli asetettu paljon tavoitteita. Yhteenvedona voi todeta, että:

Työhyvinvointi- ja työssä jaksaminen

Vartu- ja kehitys- ja tavoitekeskustelut toteutuivat 65 %, tavoite 100 %. Tätä tavoitetta on käytännössä mahdoton saavuttaa. Olennaisempaa on, että esimiehillä olisi aikaa kaikille alaisilleen.

Sairauspoissaolojen määrä nousi hieman (korona)
Resurssikeskuksen kotiosastopäivät vähenivät.

Prosesseihin kohdistuvat tavoitteet:

Esh-hoitoa odotti yli 180 vrk 5,9 %, leikkauksiin yli 180 vrk odotti 4,3 %.
Peruspalvelujen vastaanotto-prosessin uudistus siirtyi vuodelle 2022.
Uusia teknologisia ratkaisuja on testattu, pilotoitu ja otettu käyttöön ja hanketyötä hyödynnetty.

Asiakkaat:

Sähköiset palvelut lisääntyneet. Näkyvyys mediassa on lisääntynyt merkittävästi, negatiivista hyvin vähän.

Maakunnalliset vammais- ja vanhusneuvostot kokoontuvat säännöllisesti
Asiakasraatien ja neuvostojen vuosiraportit käsitelty hallituksessa.

Talous ja vaikuttavuus:

Kustannustehokkuuteen on pyritty esim. kuukausitasoisilla toimialueiden talouden ja toiminnan analyyseillä ja kiinnittämällä huomiota työajanseurantaan.

Jäsenkuntien tarvevakioidut sote-kustannukset ovat maan keskiarvossa vuoteen 2022 mennessä.

Sisäinen tarkastaja aloittanut 1.1.2021

Tavoitteiden asettamisessa on tarkastuslautakunnan mielestä huomioitu edellistä tarkastuskertomusta. Tavoitteet ovat ohjanneet parempiin tuloksiin. Tarkastuslautakunta toivoo eri toimialueiden raportointiin ja tilinpäätöstietoihin lisää yhteneväisyyttä, jotta vertailu olisi helpompaa ja koko organisaation toiminta olisi läpinäkyvämpää.

Tarkastuslautakunnan näkemys tulevaisuudesta

Suomalaisen yhteiskunta ikääntyy siten, että työikäisten ja lasten määrä vähenee samalla kun ikääntyneen väestön määrä kasvaa. Ennusteiden mukaan iäkkäiden määrä erityisesti vanhimmissa ikäryhmissä kasvaa voimakkaimmin. Väestön ikärakenteen muutoksesta

seuraa, että yhteiskunnan on mukauduttava laajasti entistä iäkkäämmän väestön tarpeisiin. Säännöllisessä kotihoidossa olevien yli 75 v määrä on kasvussa.

Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen edellyttää kunnilta ja alueilta tietoista ikääntymispolitiikkaa ja sitoutumista päätöksenteon kaikilla tasoilla.

ARVIOINTIKERTOMUS

Ikääntyneen väestön määrän kasvaessa heidän merkityksensä yhteiskunnassa kasvaa. Monet eläkeläiset ovat keskeinen voimavara vapaaehtoistoiminnassa tai käyttävät edelleen ammatillista ja muuta osaamistaan työelämässä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, esteettömät asuin- ja elinympäristöt, lähipalvelut ja toimivat liikenneratkaisut helpottavat ihmisten kotona asumista ja vähentävät tai siirtävät hoiva- ja hoitopalvelujen tarvetta. Tätä kautta myös hoiva- ja hoitopalvelujen kustannusten kasvua voidaan hillitä.

Iäkkäät tarvitsevat yksilöllisiä, huolelliseen palvelutarpeen arviointiin perustuvia palveluja oikea-aikaisesti. Keskeisiä iäkkäiden palveluja ovat terveyskeskuksesta saatavien terveyspalvelujen lisäksi kotihoito, omaishoito ja muut kotona asumista tukevat palvelut sekä ympärivuorokautinen hoito tehostetussa palveluasumisessa. Toimiva palvelukonaisuus on tärkeä niille iäkkäille, jotka tarvitsevat paljon erilaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja.

Elämme koronan keskellä edelleen, emmekä tiedä tulevaisuudesta vielä kaikkea. On todennäköistä, että vastaavantyyppiset pandemiat toistuvat. Soite ja Keski-Pohjanmaa ovat onnistuneet taistelussa koronaa vastaan hyvin. Soiten erinomainen koronatiedottaminen on ollut omiaan saavuttamaan tämän tuloksen. Ihmisille on annettu ajantasaista tietoa ja ohjeistusta, joita Soiten alueella on noudatettu. Koronatartunnat on saatu pidettyä vähäisinä ja tartuntaketjut on saatu jäljitettyä ja pysäytettyä.

Onnistumisella on myös käänköpuolensa. Tiukat eristämiset mm. palvelutaloissa ja vammaisten asumisyksiköissä ovat estäneet kontaktit perheen ja ystävien kesken. Psykykinen pahoinvointi ja syrjäytyminen ovat lisääntyneet merkittävästi. Tälle sektorille kaivataan kipeästi lisää resursseja ja oikein kohdennettuja palveluja.

Soiten alueella resursseja siirrettiin koronan torjuntaan mm. kouluterveydenhuollosta. Tämän seurauksena on syntynyt hoitovajetta eikä lisäresursseja koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon koko maakunnan kattavasti ole pystytty tarjoamaan. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon ennaltaehkäisevää merkitystä ei tule unohtaa.

Mikä on korona-ajan hinta inhimillisesti katsottuna maakunnassamme?

(Lähde: Soiten arviointikertomus 2020)

ARVIOINTIKERTOMUS

10. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen

Lautakunta yhtyy tilintarkastajan lausuntoon tilinpäätöksen hyväksymisestä sekä tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

Kokkolassa 6.5.2022

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystyöntekijäyhtymän tarkastuslautakunta

Tarja Palosaari
puheenjohtaja

Johanna Järvelä
varapuheenjohtaja

Helena Broända
jäsen

Markku Luomala
jäsen

Jorma Koski-Vähälä
jäsen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 23 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 23 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 23 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 23 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 23 sider før denne side

authority to sign

asemavaltuus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmitteckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende